

De oogst van Collegiale Toetsing

‘Een man die een wolk aan ballonnen in de lucht houdt’

Boer Meine Koopmans van zorgboerderij
Novalishoeve op Texel ontvangt een groep boeren
voor de Collegiale Toetsing bij hem op het bedrijf.
Begeleider Leen Janmaat doet verslag.

Beeldvorming

Na een eenvoudige oefening, om de beslommelingen van de dag los te laten, lopen we rond over de Novalishoeve, eind 2024. Vol bewondering kijken we wat hier allemaal gebeurt. Dit is de ‘beeldvormingsfase’ van de Collegiale Toetsing, waarin we de boer open vragen stellen. Meine Koopmans leidt ons door de stal. We ruiken aan het hooi. We begroeten de varkens en Meine vertelt waar de biggen vandaan komen en wat de varkens zoal eten. Tussendoor komt een hulpboer voorbij, hij zorgt ervoor dat de koeien bij het hooi kunnen. Dan volgt een vraag: “Voer je alleen maar hooi?” Als begeleider twijfel ik erover om de vraag wat om te vormen, namelijk: “Hoe geef je invulling aan het rantsoen?” De eerste vraag leidt snel tot ‘ja’ of ‘nee’, de omgevormde vraag nodigt uit om te vertellen welke afwegingen Meine maakt in het samenstellen van het rantsoen. Het melkvee krijgt voornamelijk ruwvoer en wat eigen granen als lokkertje in de melkput. Soms werkt het weer niet mee en droogt het hooi onvoldoende. Achter de stal liggen daarom ronde balen met kuilgras.

Even later staan we in de tunnelkas, het seizoen is bijna voorbij. Er hangen nog wat paprika's en de winterpostelein kleurt de tunnel groen. Daarna lopen we langs de kruiden en bekijken we de droogkast en verwerkingsruimte. Het is een ware verkenning van de zorgboerderij, waar ieder een plek heeft en naar kunnen bijdraagt aan het verzorgen van bodem, planten, dieren en producten die ook in de boerderijwinkel verkrijgbaar zijn. Ondertussen blijft Meine vertellen wat hij allemaal doet en dat dat veel vraagt van hem als zorg-

boer, want naast de planten en dieren krijgen vooral ook de mensen op de boerderij aandacht. De cliënten die nu instromen vragen steeds meer zorg en aandacht. “Je moet er steeds bij blijven”, vertelt Meine. De tijd voor het boerenwerk schiet er dan bij in.

Karakterisering

Na bijna twee uur schuiven we aan de lunchtafel. Tijd om door te praten en wat uit te wisselen. Dan volgt de ‘karakteriseringsfase’. We nemen even rust (stilte) om beelden op te roepen – te laten oppoppen – of een karakterisering te verwoorden. Enkele deelnemers maken zelfs een tekening. Er komt een beeld van een man die een wolk aan ballonnen in de lucht houdt. Dit wordt direct herkend door Meine: “Als zorgboer houd ik vele ballonnen in de lucht.” En ja, hoe zorg je ervoor dat je niet teveel ballonnen vasthoudt? “Ik vind nu eenmaal veel onderwerpen interessant” geeft Meine toe. Het beeld beklijft. Een vorige ronde was de karakterisering: ‘Kleurrijk organisme waarin veel te beleven is en diversiteit aanwezig is’.

Oordeelsvorming

Dan komt de Collegiale Toetsing poster op tafel en lopen we de thema's langs met de focus op de ambities van Meine en wat de deelnemers is opgevallen; de ‘fase van oordeels-

vorming’. Gezien de toewijding en verzorging door de boer, zien de deelnemers geen directe verbeterpunten. Maar ambitieus als Meine is, formuleert hijzelf nog wat punten waarmee de hij aan de slag wil. Toch weer een ballonnetje erbij?

Met een foto van de ingevulde poster sluiten we het bezoek af. Meine zelf kijkt er positief op terug: “De CT bijeenkomsten zijn voor mij altijd weer een eyeopener. Zowel bij een bezoek van collega boeren hier als omgekeerd. Je wordt geconfronteerd met hoe je het bedrijf hebt ingericht en wat je allemaal aan het doen bent, en je praat hierover met elkaar. Ik beleef het als een positieve controle, je laat letterlijk zien waar je enthousiast van wordt. Dit is totaal anders dan een Skal controle, een inspecteur komt kijken of je misschien iets doet wat niet door de beugel kan, of je wel binnen de normen blijft. Zo lopen ze ook rond op het bedrijf.”

Tekst: **Leen Janmaat** (Werkendeveld) is op aangeven van Jan Diek van Mansvelt (Mansveltscore) gestart met Collegiale Toetsing en begeleidt naast CT- ook intervisiegroepen binnen BD-beroepsontwikkeling. Behalve de methode van intervisie maakt hij gebruik van opstellingen op basis van de methode Bert Hellingner.

Collegiale Toetsing en BD-beroepsontwikkeling

Collegiale Toetsing is onderdeel van de Demeter certificering. Daarnaast biedt de Biodynamische Vereniging ‘BD-beroepsontwikkeling’ in de vorm van intervisiegroepen (waar individuele vragen worden besproken), themagroepen of individuele coaching. Interesse om hieraan mee te doen, als deelnemer of als coach? Kijk op bdvereniging.nl/doe-mee